בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תקי"ד

פרשת
במדבר
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:

בארץ ישראל: 073-388-6654, בארה"ב: 605-477-4445

מספר חדש! **מספר חדש!**

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **במדבר** - שבת לפני חג השבועות; חכמים תיקנו סימן להקדמת פרשת במדבר קודם חג השבועות: **'מְנֵה וְעָצֹר'** - תחילה **תְּמְנֶה**, ואח"כ תעשה את חג השבועות הנקרא **עֲצֶרֶת**.

והנה, אם נתנו כזה סימן: **'מְנֵה וְעָצֹר'** - תספור ותעצור, בוודאי מונח בזה מסר ולימוד חזק שיכין אותנו לקראת חג השבועות - קבלת התורה.

אנחנו צריכים לדעת שחג השבועות זה **'קַבָּלַת הַתּוֹרָה מֵחָדָשׁ'**! פעם בשעת פתיחת ההיכל בחג השבועות, התלהב רבי נתן ותפס את הספר־תורה והתחיל לרקוד סביב הבימה כמו בשמחת־תורה וצעק **'אַנְיֵיע** תּוֹרָה! אַ נַיֵיע תּוֹרָה!' - תּוֹרָה חֲדָשָׁה! תּוֹרָה חֲדָשָׁה!...

וזו עיקר עבודתו של האדם - **"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחַדָּשִׁים"**, שזה כתוב על ראש־חודש סיון שיהיה לנו מיד אחר השבת - **"מָחָר חֹדֶשׁ"** - בפרשת יתרו (שמות יט, א): **"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם"** - הוא חודש סיון, השלישי לחודש ניסן שבו יצאו ממצרים, **"בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי"** - הם הגיעו **'ביום הזה'** למדבר סיני.

שואל רש"י על המקום: למה נאמר **'בַּיּוֹם הַזֶּה'** ולא נאמר **'בַּיּוֹם הַהוּא'**? משיב רש"י: **'אֶלָּא לְלַמֶּדְךָ שֶׁיִּהְיוּ דִבְרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים עָלֶיךָ כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ'**; כל הסוד של 'התמדת התורה' צריך להיות בצורה כזו ש**'אני לומד היום! אני לא יודע מה למדתי אתמול,**

ואינני חודש מה אלמד מחר - זה יש את "היום הזה"!'...

שזה כל העניין של **ספירת־העומר** - ובזה מונח הסוד של **'מְנֵה' וְעָצֹר** - ענין של מנין וספירה - מה העניין של **'ספירת־העומר'** שאנחנו מקדימים שבעה שבועות קודם קבלת התורה? **שאנחנו מחשיבים כל יום ויום, ו'סופרים' כל יום!**

ובאמת, זה היה צריך להיות **דבר תמידי** אצל בן־אדם כל ימי חייו, ואכן היו כאלה בין **אנשי־שלומינו** שהיו סופרים כל יום שלהם, ואיך זה שייך? זה לא כ"כ קשה... למשל: בן־אדם בגיל **ארבעים ושתים וחצי ועוד כמה ימים**, הוא אומר: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי כְּבָר בֶּן **אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וְכָךְ וְכָךְ** יָמִים - אֲנִי מוֹדֶה לְךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זָכִיתִי!'... או שהוא כבר בגיל חמישים או שישים, או אפילו ילד או בחור, בגיל שלוש־עשרה או שש־עשרה... **ומה העניין הזה? שאדם 'סופר' כל יום, ואצלו חשוב כל יום ויום! 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, נָתַתָּ לִי מַתָּנָה - עוֹד יוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם; אֲמַלֵּא אוֹתוֹ עִם מַה שֶּׁאֲנִי יָכוֹל - תּוֹרָה, תְּפִלָּה, מִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים!'...**

כי זו התכלית - **זה מה שיישאר מהיום הזה!** דברים אחרים שאדם עשה באותו היום, אם זה דברים לא טובים - בכלל לא רוצים שייזכרו... **אבל הדברים הטובים שאדם זכה 'לגנוב' באותו היום - קצת תורה, קצת תפילה, איזו מצוה, איזו צדקה, לזכות עם־ישראל במשהו, זכה להפיץ אור רבינו - זכה 'לגנוב' קדושה, זה דבר נצחי!**

רבינו הקדוש לימד אותנו את העניין של **'גניבה'** בעבודת השם, כי כפי כל הטרדות שיש לאדם בחייו - בכל יום, בכל עת ובכל שעה ישנם כ"כ הרבה דברים - **אם הוא לא יהיה 'גנב־מקצועי', מה יישאר לו?...** זו כל החכמה של האדם - שהוא גונב 'בין גברא לגברא' איזה לימוד, איזו תפילה, איזו מצוה, איזו הפצה, הוא גונב! הוא פשוט גנב! ורבינו אומר שזו השלימות...

ורבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' רפד) שזה פירוש מאמרם ז"ל (שבת לא): 'קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה' **- 'קָבַעְתָּ'** לשון **גְּזֵלָה**, דהיינו ששואלים את האדם האם גנב וגזל זמן בשביל לימוד התורה, וכך צריכים לחיות בכל יום - 'לגנוב' את היום הזה לדברים שבקדושה!

כתיב אצל אברהם אבינו (בראשית כד, א): "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים"; איתא בזוהר: מהו "בא בימים"? שהוא **"בא עם הימים שלו"** - הוא ראה למלאות כל יום ויום עם דברים טובים!

וכמובן, דבר זה צריך להיות יחד עם **'התבודדות'**; אם אדם הוא לא מתבודד, ולא לוקח כמה דקות מהיום להתיישב בעצמו ולחשוב **'איפה אני בעולם?! מה איתי?! מה יהיה איתי?!'...** - יכול לעבור על אדם כזה יום, שבוע, חודש, שנה שלימה, ללא כלום, הרי זה 'רץ'... **הימים והשנים חולפים ועוברים במהירות!**

ודבר זה קשור לפרשת השבוע, והוא עפ"י 'דיבור מתוק' המסופר על **הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זי"ע**, שהוא פעם הגיע לבחון את ילדי הת"ת בפרשת **במדבר**, וכל ילד אמר פסוק ופירש את הפסוק בלשון אידיש. והנה בפרשת השבוע מובא כל סדר הדגלים שהיו במחנה ישראל - ארבעה דגלים לי"ב שבטים, שלושה שבטים תחת כל דגל, והדגל הראשון היה "דגל מחנה יהודה" - כי הוא המלך והוא הראשון, והשני היה "דגל מחנה ראובן", ואצלו כתיב: **"כָּל הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם וּשְׁנִים יִסָּעוּ"**; ואת הפסוק הזה פירש אחד הילדים עם הניגון, וכשהגיע אל המילים **'וּשְׁנִים יִסָּעוּ'** פירש בתמימותו: **'שְׁנַיִים'** לשון **'שָׁנִים'**, דהיינו שהשנים נוסעים... ועל כן הכריז בנעימת הניגון: **"וּשְׁנַיִם יִסָּעוּ" - 'אוּן דִי יָארְן פָּארְן'...** פירוש: **'הַשָּׁנִים נוֹסְעִים'...**

התרגש הרבי מסאטמאר וענה ואמר בהתלהבות: **'אֵיזֶה "פְּשָׁט" נִפְלָא פֵּרַשְׁתָּ בַּפָּסוּק!'...** ומאד שיבח את הפירוש הזה... **ואכן זאת אדם צריך להחדיר היטב בדעתו: "השנים נוסעים" - הם ממש נוסעים!**

אולי זה נשמע כמו 'בדיחה' - איך שהילד פירש את זה, אבל זה ממש לא ככה... **כשאדם מתבונן בַּקְּדֻשָּׁה, ובפרט בסיפורי צדיקים - זו בכלל לא 'בדיחה', אלא לימוד חי!**

וזה חלק גדול מפרשת השבוע - ענין הנסיעה של עם ישראל במסעותיו, והדגלים של כל השבטים, ואיך שהיה כל אחד תחת הדגל שלו בנסעם, ועלינו להבין: מהו הלימוד היוצא מזה? ובכלל - מה היה הענין שעם ישראל נסעו במדבר במשך ארבעים שנה ממקום למקום? **כל זה היה כדי לחדש אותם, למסור להם את המסר: הנה עכשיו הגעתם למקום חדש בחיים שלכם - יש כאן איזה ענין לתקן!**

במשך ארבעים שנה עברו עליהם ארבעים ושתים ומסעות [אגב, בדיוק היום ספרנו **'שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים יוֹם לָעֳמָר'**...], והם מפורטים בסוף ספר במדבר בפרשת 'מסעי' - איך נסעו ממקום למקום, ואיתא בספרים הקדושים **שמ"ב** המסעות היו מכוונים כנגד **שֵׁם מ"ב**, מהו **'שֵׁם מ"ב'**? הנה אנחנו בתוך ימים העומר, ואחר ספירת העומר אומרים **"אנא בכח"** - שהוא תפילת של רבי נחוניה בן הקנה, ושם יש **מ"ב תיבות**, והראשי־תיבות שלהם מכונה **'שֵׁם מ"ב'** - א'נא ב'כח ג'דולת י'מינך ת'תיר צ'רורה - **אב"ג ית"ץ** וכו' [היום בלילה ספרנו שישה שבועות לעומר, וכוונת הספירה היא הקטע השישי: י'חיד ג'אה ל'עמך פ'ני ז'וכרי ק'דושתך - **יג"ל פז"ק**], **ומ"ב** מסעות המדבר היו מכוונים כנגד השם הזה, והלימוד בזה: **בכל מקום שהם הגיעו, היה עליהם למצוא בו את האור של השכינה - האור של הקב"ה השורה במקום הזה!**

ואכן, מצד אחד זה היה 'מִדְבָּר' - מָקוֹם "נָחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב" (דברים ח, טו) - מקום של

קליפות, אבל זהו כלל גדול: **במקום שיש הקליפות - שם יש גילוי שכינה יותר גדול!** וזו ידיעה מאד חשובה בחיים - ויכול להיות שזו הידיעה שכוללת את הכל - ואדם צריך לדעת את זה: **במקום שיש 'גילוי־שכינה', בהכרח שיהיה "זֶה לְעֻמַּת זֶה" כיסויים, לבושים, מניעות ובלבולים! כך הוא תמיד! ואם רואים כיסויים ובלבולים ומניעות יותר גדולים, צריכים להבין שהקדושה והגילוי־שכינה הוא יותר גדול! ואדרבה, זו הוכחה לַדָּבָר!**

וזו התחזקות עצומה לכל חיי אדם; אדם אומר: למה עובר עליי כ"כ הרבה צרות?... והוא מאבד כבר את הסבלנות - מדוע עוברים עליי כ"כ הרבה מניעות ובלבולים, פחדים וחרדות?! מספיק כבר! אבל אם היה לו שֵׂכֶל הוא היה מבין שֶׁכָּל מה שעובר עליו, בצעם מהצד השני מונח כאן 'גילוי'! **יש לך כוחות מיוחדים להגיע לדברים נוראים ונפלאים בעבודת השם - להיות דבוק בהקב"ה!** וזוהי ההוכחה לכך - דווקא בגלל שעובר עליך כ"כ הרבה ואתה סובל כ"כ הרבה צרות - הן מעצמך, הן מהבית, הן מהילדים, הן מפרנסה וכו', כל מה שאתה סובל, אם היה לך שֵׂכֶל היית מבין שבוודאי תחת זה מונחים דברים גדולים, וכל הדברים הללו עוברים עליך בתור **'כיסוי'** על כל הדברים הגדולים הללו, כי בלתי אפשרי לגלות כזה גילוי, כי היה ביטול הבחירה...

ואם ישאל האדם: "אבל כמה?!"... התשובה היא: **כמה שאתה סובל, כך אתה יכול לזכות להפוך את זה לקדושה! להפוך את הכל ממש!** וזה מה שאמר רבינו ז"ל: **'יֵשׁ עִנְיָן שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה'** - יש דרך שיתהפך הכל, רק אם תחזיק מעמד, וכמובן תשפוך ליבך להקב"ה: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עוֹבֵר עָלַי כָּךְ וְכָךְ, וַאֲנִי מַאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמְּךָ, יֵשׁ בָּזֶה חֶשְׁבּוֹן, אֲנִי אוֹמֵר לֹא מֻבָן בְּדִיּוּק מַה הַחֶשְׁבּוֹן - אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ פֶּה חֶשְׁבּוֹן, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁאֲנִי נוֹסֵעַ בְּחַיַּי - זֶה הַכֹּל מִמְּךָ יִתְבָּרַךְ'...**

וכן איתא בספה"ק (אוהב ישראל', פרשת מסעי), שֶׁכָּל מ"ב המסעות הכתובות בפרשת מסעי **עוברות על כל אדם במשך ימי חייו!** כל שמות העיירות הכתובות שם בנסיעתם - "וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ עַל יַם סוּף", "וַיִּסְעוּ מִיַּם סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר סִין" וכו' - **כל אלה עוברים על כל אחד ואחד!** רק אם אדם היה מתבונן קצת ומנסה לפרש את המילים הכתובות שם...

וגם לענייננו זה שייך: הרי לפי ה**'זמן'**, אנחנו אוחזים עכשיו בפרשת יתרו - **קבלת התורה**, ושם כתיב (שמות יט, ב): **"וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר"**; הרי לענייננו ענין של **'וַיִּסְעוּ - וַיַּחֲנוּ'**: **"וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים"** - ששם היתה מלחמת עמלק, **"וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר"** - חנו במדבר סיני; ובמילים אלו כבר מונח כל הסוד: **'וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים'** - מה זה **'רפידים'**? ענין של **'רדיפה'** - התאוות וכל הצרות רודפים את האדם... עוברים עליו

כ"כ הרבה בלבולים עד שהם 'רודפים' אותו ממש מכל הכיוונים, ומהי העצה שיתקיים אצלו **'וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים'** - לנסוע כבר מכל הרדיפות הללו? על זה ממשיך הפסוק: **'וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיִּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר'** - איפה תהיה לך **'חֲנָיָה'** - ישוב הדעת ומנוחה? **"בְּמִדְבַּר סִינָי"** - שתזכה להגיע לקבלת התורה, ויתקיים "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה **בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי**".

ומהו **'מִדְבָּר סִינַי'**? אומרים צדיקים: **'מִדְבָּר'** לשון **'דִּבּוּר'** - אל תקרי **'מִדְבָּר'** אלא **'מְדֻבֶּר'** [וכמוזכר בדברי רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' מט) על הפסוק (שה"ש ג, ו) "מִי זֹאת עֹלָה מִן **הַמִּדְבָּר**" - מכוח הדיבור], שאדם זוכה לדבר להקב"ה, הוא מדבר דיבורי תורה ודיבורי תפילה - **זה מה שמציל אותו! רק לשם אדם יכול לברוח!**

אדם שיברח לכאן או לכאן - לא יישאר לו שום דבר... הוא צריך לדעת: רודפים אותי, לאיפה אני ברוח? אם סתם יברח וייעלם לאיזה מקום - מה פעל בזה?... הלא הצרות רודפים לא **"אחריך"** אלא **"איתך"** ביחד... לאן אתה ברוח? הצרות ברוחות איתך ביחד! לא צריכים **לברוח**, צריכים **לעמוד** במקום, שזהו: **"וַיִּחֲנוּ"** - תעשה תחנה! **"בְּמִדְבַּר סִינָי"** - תתחיל לקדש את הדיבור שלך בדיבורים קדושים!

ו**'דיבור'** זה כולל את הכל: **דיבורי תורה** - תתחיל להתמיד בתורה! הנה עכשיו אנחנו מכינים את עצמנו לקראת חג השבועות, **אדם צריך כבר להכין את עצמו בדיבורי תורה!** אל תחכה עד חג השבועות ו"אז אתחיל לקבל את התורה"... **לא ולא! תתחיל עכשיו! אנחנו עכשיו בדיוק שבוע לפני החג, ולפנינו שבוע שלם של הכנה לפני חג השבועות - השבוע האחרון של ספירת העומר - וכבר נתחיל! כל אחד ואחד יכין את עצמו - תזכה לסיים 'ש"ס קטן' - 'ש"ס גדול'... תכין את עצמך עם דיבורי תורה! רק זה יישאר לך!**

ואם הכנת את עצמך שבוע לפני החג, אזי כשתגיע לחג השבועות ותהיה ער בליל החג - זה כבר ענין אחר לגמרי... אבל לא להשאיר את הכל רק לליל חג השבועות, **כי אין כ"כ הרבה זמן בליל שבועות...** הרי אנחנו בימות הקיץ, ואחר שגומרים את התפילה וסעודת יו"ט - כבר מאוחר... השעה תהיה כבר 11 בלילה בערך, וכמה זמן כבר נשאר עד עלות השחר? בקושי 4 שעות בערך... **אז תתחיל לפני-כן! תכין את עצמך מקודם כדי שיגיע ליל שבועות תוכל לומר את ה'תיקון ליל שבועות' ולקיים את כל הנהוג אז...**

ומה בעצם עושים בלילה הזה? **גונבים!** עושים **'גניבה גדולה'**! אנחנו 'גונבים את כל התנ"ך'... אדם חושב: איך אפשר לסיים את כל התנ"ך בלילה אחד? אבל זהו **'תיקון ליל שבועות'** - תגנוב מכל ספר את ההתחלה והסוף! ואין זו 'בדיחה' ח"ו, **כי בזה אני מראה ש"זה מה שאני רוצה!" - אני רוצה לגנוב!**

משל לגנב ההולך לשדוד בנק - וכי יגנוב את כל הבנק ביום אחד?!... אמנם הוא הצליח לפרוץ את הַ'כַּסָּפֶת', אבל יודע שהוא צריך להזדרז... ומה הוא עושה? לוקח כמה דברים חשובים, ובורח... וכן גנב שחודר בגניבה לאיזה בית: וכי יגנוב את **כל** הבית?!... הוא לוקח דברים חשובים, ובורח... **אותו דבר בליל שבועות: אתה גונב את כל ספר התנ"ך - ההתחלה והסוף של כל ספר - ואתה מכניס בכיס ובורח...**

כ"ד ספרי התנ"ך מרמזים על דברים עליונים מאד, כי הם כ"ד קישוטי כלה, ובהם מקשטים את השכינה הקדושה, וממתיקים את כל כ"ד בתי דינים המוזכרים בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רטו) - שיש כ"ד בתי דינים, כי השם אדנ"י יכולין לכתוב בכ"ד צירופים - בעשרים וארבע דרכים, אלו הם כ"ד בתי דינים, כי בכל פעם שיש איזה דין, הוא יוצא ממקום כלשהו בשמים, ודנים את האדם כפי השם הזה, וכשאדם זוכה ללמוד לשם א-ל עולם - לשם־שמים, שזה ה'תיקון ליל שבועות', שלומדים אותו רק לשם־שמים, ואף־אחד אינו אומרו כדי להראות לכולם את יכולותיו... כל העולם כולו אומר 'תיקון ליל שבועות' - התחלה וסוף פסוקי ספרי התורה [ומרומז בזוהר שכך צריכים לעשות - שאדם ילך מספר לספר וכו'], ועושים זאת לשם ה'תיקון ליל שבועות', וכשאדם עושה זאת - הוא ממתיק את כל הדינים מעל עצמו! **הוא זוכה להמתיק את כל כ"ד בתי דינים!**

הכלל, כשאדם רוצה להגיע ל'**מדבר סיני**' - לקבלת התורה, הוא צריך להתחיל **מעכשיו**, ולא לחכות לליל שבועות... בליל שבועות אין הרבה זמן, אומרים את ה'תיקון ליל שבועות', ואח"כ את התרי"ג מצוות, ואח"כ לומדים אילו שיעורי תורה קצת, והנה כבר עלות השחר והולכים למקווה... אבל אם זוכה הוא מכין את עצמו כבר עתה, וכמו שכתוב בפסוק: "**בַּיּוֹם הַזֶּה**" בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי - שזה היה ראש־חודש, שהוא שישה ימים קודם קבלת התורה, שהם ימי הכנה לקבלת התורה, ובשנה זו יש לנו שבת־קודש קודם ראש־חודש, והשבת היא כבר מכינה להכל, ואשרי הזוכה לנצל את הימים הללו שאנחנו "בדרך לקבלת התורה" - **אני מתחיל מעכשיו! אני עושה לעצמי מטרה מה אני רוצה לסיים עד חג השבועות!** אלו שזכו שזוכים לסיים 'ש"ס קטן' - איזו זכות גדולה זו! **וגם מי שעדיין לא התחיל 'ש"ס קטן' - עדיין יכולים לטפס על העגלה... לפחות להתחיל משהו! ובהמשך יזכה להגיע...**

זהו '**מִדְבַּר**' סִינַי - ענין של '**דיבור**', ומהו '**סִינַי**'? מובא בגמרא (סוף מסכת ברכות), שֶׁכְּנִגּוּד את האמורא רב יוסף בכינוי '**סִינַי**', והוא כינוי לאדם שלומד הרבה. את בר־פלוגתא שלו - רבה - כְּנִגּוּד '**עוֹקֵר הָרִים**', שזה כינוי למי שהוא חריף מאד וכו', אבל רב יוסף היה '**סִינַי**' - מאסף המון שמועות, לומד עוד ועוד! וזה הסוד של "**מִדְבַּר סִינָי**".

וכשאדם שהוא זוכה לעסוק בתורה,

ולקדש את הדיבור שלו, הוא זוכה לראות ניסים ונפלאות! ואף אם עד עתה הוא היה תמיד עצוב ושבור, וחשב "מַה יִּהְיֶה אִתִּי, אַף־אֶחָד לֹא מִתְיַחֵס אֵלַי, לֹא מְסִתַּכְּלִים עָלַי, מִי בְּכָלָל צָרִיךְ אוֹתִי" - אדם שמתחיל ללמוד תורה בהתמדה, הוא זוכה להגיע ל**'סִינַי'** - לשון **'נְסִים'**, הוא זוכה לראות ניסים ונפלאות! **על־ידי קדושת הדיבור אדם זוכה לראות ממש ניסים גדולים!** ולמה? כי כשמדברים מ**"דיבור"** של **"תורה"** - זה הולך ביחד עם **"דיבורי תפילה"**...

רבינו לימד אותנו (ליקו"מ ח"ב סי' כה): **'תורה' ו'תפילה' הולכים ביחד!** אם אתה לומד משהו, התכלית היא שתתפלל להקב"ה שתזכה לקיים! למדת משהו בספר, שמעת איזה ענין, איזה שיעור, אל תגיד 'בסדר, למדתי וזהו'... **למדת? עכשיו אתה צריך לעשות מזה תפילות! תבקש: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֵּה אוֹתִי לְקַיֵּם אֶת מַה שֶּׁלָּמַדְתִּי!'**.

כשרבי נתן שמע איזו תורה מרבינו, וכי הוא הלך לישון?! הוא כבר לא היה יכול לישון... הוא הלך בשדה על־יד נהר־הבוג וצעק: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבָרְסְלֶב בּוֹעֵר אֵשׁ - אֵצֶל רַבֵּנוּ בּוֹעֵר אֵשׁ, הַבָּעֵר אוֹתָהּ בְּלִבִּי!'**... ובוודאי שהוא פירש אז את כל מה ששמע מרבינו וביקש שיזכה לקיים את כל זה...

כי 'תורה' ו'תפילה' הולכים יחדיו, ועל־כן מן השמים יצא שבחג שבועות חלה ההילולא של דוד המלך, למה? כי דוד המלך הוא "עמוד התפילה" - הוא כתב את ספר תהלים, שהם חמישה ספרי תהלים המכוונים כנגד חמישה חומשי תורה, **ודוד המלך מלובש בתוך התהלים שלו, וזה כל התפילות שלו - לקיים את התורה!** ובפרט במזמור קי"ט - **"אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'"**, כל המזמור הזה בנוי ומיוסד על התורה הקדושה; יש במזמור הזה 'תמניא אפי' - כל אות מאותיות האל"ף־בי"ת חוזרת שמונה פעמים[א], ואם מתבוננים בפסוקים אלו רואים שהם סובבים על התורה הקדושה, ובפרט הפסוק: **"מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"**; וכמו שמתחיל המזמור: "אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ **הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**" - שעל זה אומר רבינו בתורה הראשונה בליקוטי־מוהר"ן, שצריכים לקשר תורה ותפילה ביחד, וכשאדם לומד תורה - התפילות שלו מתקבלות, מה זאת אומרת? כי על־ידי שלמדת תורה - יש לך על מה להתפלל... אכן, ההסבר בפשטות שעל־ידי לימוד התורה האדם מקבל 'חן', ועל־ידי־זה מתקבלות תפילותיו, אבל ההסבר בזה בפנימיות הוא: **מדוע יש לך 'חן'? כי זכית עכשיו ללמוד! ואתה לוקח את הלימוד שלך ועושה מזה תפילה - 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַכְשָׁו לָמַדְתִּי מַשֶּׁהוּ, תְּזַכֵּה אוֹתִי לְקַיֵּם אֶת זֶה!'**.

א. ודווקא 'שמונה', כי 'שמיני' מרמז על 'עולם הבינה', שהיא המידה השמינית מלמטה למעלה, כלומר: ישנן שבע מידות - חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, ומעליהן זה "בינה", ואם הולכים מלמטה למעלה - מ'מלכות' עד 'בינה', 'בינה' היא השמינית, שזה חג השבועות - "שער החמישים", בחינת המידה השמינית.

ובדרך זו יש לאדם אפשרות **לקיים את כל התורה כולה בליל שבועות**; כי הנה חלק מ'תיקון ליל שבועות' הוא לומר **תרי"ג מצוות** [כן מקובל אצל כולם, ומוהרא"ש היה תמיד מעורר על זה], אחר שאומרים את פסוקי התנ"ך - אומרים את כל שש־מאות־ושלוש־עשרה המצוות בקיצור[ב], ומה הענין הזה? הטעם בפשטות: הרי הולכים לקבל את התורה, וצריכים לדעת מה כתוב בתורה... עיקר התורה זה התרי"ג מצוות, ובשביל לקבל את התורה צריכים לדעת מהן מצוותיה...

אבל ענין נוסף יש בזה: **על־ידי שאדם אומר את המצוות, על־ידי־זה מתקיים "וְנִשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ" - הקב"ה מחשיב את זה כאילן עשאן!** כי הנה ישנן הרבה מצוות שאי־אפשר לאדם לקיים - יש מצוות השייכות רק לכהנים או לוים, או רק אם אדם הוא בכור, או רק אם הוא גר בארץ־ישראל, או בזמן שבית־המקדש היה קיים - כל ענייני הקרבנות, ומה עושים בימינו אנו? **"וְנִשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ" - על־ידי הדיבור של אדם נחשב לו כאילו קיים את הכל!**

אז ממילא יש לנו כבר מובן אחר בדברי רבינו: **'עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִין כָּל הַתְּפִלּוֹת'** - מה הכוונה **'נִתְקַבְּלִין'**? שעכשיו כשלמדת תורה, אז עכשיו יודע **'על מה'** להתפלל ו**'איך'** להתפלל... ובוודאי עכשיו יתקבלו כל התפילות שלך, כי הנה עכשיו למדתי 'פרשת עולה' או 'פרשת חטאת' או 'פרשת ביכורים' - השייכת לחג השבועות הנקרא "חג הביכורים", כי אז הוא זמן הבאת הביכורים (אפשר ללמוד לכה"פ מסכת ביכורים במשניות - ג' פרקים) - וזה נחשב כאילו הקריב עולה או חטאת, או הביא ביכורים, **כי אמנם בימינו לא מביאים ביכורים "בפועל ממש", אבל ב"מחשבה" זה ענין אחר...**

ובעניין זה מובא בדברי רבי נתן שיחה נפלאה (ליקוטי־הלכות, תשעה באב, הלכה ד, אות יד), והרבה צדיקים מכוונים לאותו ענין: הנה ידוע, שבשעת קבלת התורה, טענו המלאכים על משה רבינו: **'מה לילוד אשה בינינו'**, ואמרו להקב"ה: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, "תְּנָה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמָיִם"** - שהתורה תישאר אצלנו! ואז משה רבינו חשש שישרפוהו בהבל פיהם, ואמר הקב"ה למשה רבינו: **'הַחֲזֵר לָהֶם תְּשׁוּבָה'** - הם רוצים שהתורה תישאר בשמים - תן להם תשובה.

משה רבינו, אדון כל הנביאים, ענה ואמר להם: כתוב בתורה "אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ **אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם**" - וכי הייתם במצרים?! "כַּבֵּד אֶת **אָבִיךָ** וְאֶת **אִמֶּךָ**" - כלום יש לכם אב ואם?! ועוד, יש לכם ניסיונות של **"לֹא תִנְאָף"** או **"לֹא תִגְנֹב"**?!... אז מדוע אתם רוצים אתה תורה?!... ואכן

ב. יש את 'ספר המצוות' להרמב"ם ולהרמב"ן, וכן יש את 'ספר החינוך', ועוד הרבה, ובוודאי זה דבר גדול ללמוד אותם, אבל בליל שבועות אומרים את התרי"ג מצוות את זה ממש בקיצור - כל מצוה בְּשׁוּרָה אחת.

משה רבינו ניצחם, והסכימו שהקב"ה יתן את התורה בארץ.

אך השאלה היא פשוטה: **'מעיקרא מאי קא סלקא דעתך'**?... כלומר: מלכתחילה דבריהם של המלאכים לא מובנים, הרי זה פשוט שהתורה נתנה שיקימוה פה בארץ, וככל ציוויי התורה לעשותם בארץ, ואם־כן מה היתה בכלל שאלת המלאכים?...

מסבירים צדיקים (מובא בדברי רבי נתן שם): מלבד ה"פשטות" של התורה - שכתובים כל ענייני המצוות כפשוטן - יש גם "רוחניות" בכל המצוות, כלומר: זה לא רק **עשיית המצוה באופן גשמי**. ניקח לדוגמא את מצות תפילין: קיום המצוה בפשטות - שאדם מקיים **"וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ"**,שזו בוודאי מצוה נוראה מאד, אבל מלבד המצוה כפשוטה שאנחנו מקיימים - שלוקחים את התפילין וקושרים על היד ועל הראש, **גם ברוחניות - למעלה למעלה - יש ענין של "וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ" - יש גם רוחניות אלקות!**

ולחידוד ההבנה: אדם שמסתכל קצת בספרים הקדושים - ספרי האר"י הקדוש וכל הצדיקים - והוא רואה שכתובים דברים נפלאים על מצות תפילין - כל מיני עניינים ושמות וכו', דברים שהם למעלה מהשגתנו, אבל למעשה - הדברים הללו כתובים, ואכן היו צדיקים שהבינו את כל זה, והכל מורה על אותה נקודה: **יש רוחניות במצוות!** ובאמת זה אין־סוף... כי התורה והמצוות שהקב"ה נותן זה מחכמה עליונה של הקב"ה, כביכול, ואפילו מה שכתוב בספרים הקדושים - שאדם מנסה לכוון את הדברים הללו - זה רק 'על קצה המזלג', כי יש בלי־סוף עניינים...

והנה, 'מלאך' שדבוק כל־כולו ברוחניות - הוא 'שֵׂכֶל נִבְדָּל', ואין לו גוף מגושם, הוא 'כֻּלּוֹ שֵׂכֶל' - הוא בקי היטב ברוחניות המצוות, והוא יכול לקיים את המצוות באופן רוחני כמו שצריך... עם השגות גבוהות! [ורבי נתן מזכיר שם את מאמר חכמינו הקדושים, שלעתיד לבוא יתבטלו המצוות, מה הכוונה? הרי אף אות אחת לא תשתנה מהתורה הקדושה! וזה אחד מי"ג ה"אני מאמין" - שלא תשתנה התורה כי הוא זה! **אלא הכוונה היא שיהיה דרך לקיים את כל התורה באופן רוחני ובשכל כזה שזה כבר יכלול את הכל... הכל יהיה כלול בתוכו!** ואת זה בוודאי המלאכים יודעים לקיים].

וזה מה שהמלאכים טענו **"אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמָיִם"** - שהתורה תישאר ביניהם, כי הם ידעו מהתורה [התורה היא עוד קודם הבריאה] וקיימו את כל מצוות בתורה ברוחניות.

ברם, אעפ"כ אמר הקב"ה למשה רבינו: 'תחזיר להם תשובה'; ואז משה רבינו טען להם: **מלאכים יקרים, נכון שאתם מקיימים את התורה, אבל 'למעשה' - כתוב בתורה בפירוש איך מקיימים את כל המצוות "למעשה", באופן גשמי, ואת זה אתם לא**

יכולים לקיים! אכן, את כל המדרגות הגבוהות אתם יכולים להשיג, אבל יש מדרגה אחת שאתם לא יכולים לקיים - ומהי "קיום המצוה בפועל ממש"! את זה אתם לא יכולים לקיים!

ועל זה כבר לא היתה להם תשובה... המלאכים אמנם חשובים מאד, אבל התורה נִתְּנָה לנו - לקיימה בזה העולם "למעשה" כמו שהיא כתובה! ואזי משה רבינו קיבל את התורה, והורידה לעם ישראל.

נמצא אם־כן, שאדם יכול לקיים **את כל המצוות** אף שאי־אפשר לו לקיימן בפועל ממש, כי אלו המצוות שלא שייכות אליו - כי הוא לא כהן, או מחמת שאין בית־המקדש ואי־אפשר להביא קרבנות וכו' - בהן הוא כמו **'מלאך'**, זאת אומרת: זו מצוה שלא שייכת אליי, אז איך אני **'כן'** מקיים אותה? על־ידי **שאלמד** את זה; אני **אזכיר** לכל־הפחות את התרי"ג מצוות, ואלמד את המצוות, ואולי גם את **הכוונות** של המצוות... ואזי אמנם אינני יכול לקיים את המצוה **בפועל ממש**, אבל **להגיד** את פסוקי הקרבנות - **אפשר לי!** כל יום אפשר לי להגיד **"איזהו מקומן של זבחים"**, ולהגיד את כל הפרשיות של הקרבנות, ולהגיד **"יהי רצון כאילו הקרבתי עולה"**, **"כאילו הקרבתי שלמים"** וכו' - את זה אני יכול לעשות... ואזי התורה מקבלת את השלימות שלה, וזוכה לחבר את התורה והתפילה ביחד - שזה עיקר השלימות!

ועל־כן, כאמור לעיל, בחג השבועות הוא יומא דהילולא של דוד המלך ע"ה, כי הוא היה 'נעים זמירות ישראל' - הוא חיבר את ספר התהלים, וכמוזכר לעיל אנחנו רואים בפרט במזמור קי"ט כמה ספר תהלים עוסק בעניין התורה הקדושה, וכמו שמתחיל המזמור: **"אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'"** - שעל זה מגלה רבינו את התורה ראשונה בליקוטי־מוהר"ן.

והעניין של **"תְמִימֵי דָרֶךְ"** מורה על **מידת התמימות** השייכת ביותר לחג השבועות, שאז מתקיים: **"תְּמִימֹת** תִּהְיֶינָה" - שזוכים לתמימות, ורבינו אומר בפירוש (ליקו"מ ח"א סי' קכג): **בלי תמימות אי־אפשר לקבל את התורה!** אם אדם יהיה 'חכמולוג', ויהיו לו כל מיני 'חכמות' ו'פטנטים' שונים - הוא יישאר עם כל ה'חכמות' שלו הוא לא יקבל את התורה... **השלימות בקבלת התורה היא מידת התמימות!**

ורבינו מדבר שם על ענין 'אמונת חכמים' - להאמין בצדיקים, אומר רבינו: **איך יודעים שיש לאדם אמונת חכמים? כשהוא שָׂם את השכל שלו בצד! 'אני לא יודע, הצדיק אמר משהו - אמנם אני לא מבין, אבל אני לא מתחיל לחקור ולשאול; אני שם את שכלי בצד וזהו'... כך אפשר לך לקבל את התורה! אומר רבינו: זה היסוד של כל התורה! כל התורה תלויה בזה!**

ורבינו מזכיר שם את הפסוק בשירת האזינו (דברים לב, ו): **"עַם נָבָל וְלֹא חָכָם"**; ולכאורה יפלא: וכי מכנים את עם־ישראל בכזה כינוי - שהם 'עם נבל'?... אך אומר התרגום (זה תרגום אונקלוס שהוא קבלה למשה

מסיני): **'עַמָּא דְקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלָא חַכִּימוּ'** - העם שקיבלו את התורה, ולא היה לכם חכמות! הם זרקו את כל החוכמות!

ואת המילה **'נָבָל'** מפרש רבינו שזה ענין **ל"ב נ'**תיבות החכמה שישנן, וכמו שיש **חמישים** שערי בינה - כן יש **ל"ב** נתיבות חכמה, ואלו ה"נתיבות" זה השורש של החכמה העליונה, וכדי לקיים את זה אדם צריך להיות **"עַם נָבָל וְלֹא חָכָם"** - **'עַמָּא דְקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלָא חַכִּימוּ'** - שאדם עושה את עצמו כמו **'נבל'**, שאיננו יודע כלום; אומר רבינו: **זו נקראת 'תמימות' - שאדם זוכה להיות תמים!**

וזהו: **"אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ"** - אדם שהולך בתמימות, **"הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'"** - תוכל לקבל את התורה ולקיים את התורה, ותתפלל להקב"ה שתזכה לקיים את כל התורה כולה.

והנה התורה נקראת "תורת אמת" - מהי **'אמת'**? **'א'** עד **'ת'**, ואיתא בירושלמי שזה **"ראש, תוך, סוף"**; **'ראש'** - זה **'א'**, **'תוך'** - זה **'מ'** (שהיא האמצע של אותיות הא"ב), **'סוף'** - זה **'ת'**, וזה אותיות **"אמת"**; ומהי האות **'מ'** במזמור קי"ט - שעוסק בעניין התורה הקדושה - שהוא ה"תוך" והאמצע של המזמור? הפסוק: **"מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"** - ופה מונח כל הסוד: **'מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ'** - כדי שאדם יזכה להגיע לאהבת התורה, הוא צריך להיות בבחינת **"מָה"** - בטל ומבוטל לגמרי! **תבטל את הישות! תזרוק כבר את הישות שלך - זה מה שמסתיר ממך את כל האורות העליונים! כפי שאתה עושה "צֵל" נגד הקדושה - האור לא ייכנס בך! אתה מחפש ורוצה להיות וכו', אבל ה"צֵל" של הישות שלך לא נותן לאור השמש להיכנס!** וכמו בגשמיות - כשיש משהו שמסתיר את השמש, זה לא נותן לאור השמש לעבור, וזה ה"צל" שיש לאדם, ואם יזכה לבטל את הישות - יזכה להגיע שהאור של התורה יאיר בתוכו! וזהו: **"מָה"** - אם תגיע למידת **'מה'**, **"אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ"** - תזכה לאהבת התורה.

ואזי: **"כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"** - התורה הקדושה, היא השיחה שלי כל היום! ואפשר לפרש את זה בשני אפנים: א) שזה סובב על מה שלימדנו רבינו ז"ל, שבלימוד התורה צריכים אפילו 'אמירה בעלמא' - תגיד ותגיד המון בתורה כמו **"שיחה"**! ואפילו אם יבזו אותך - מה, אתה אומר תהלים... **כן! אני אומר תהלים! הרי דוד המלך כתב את התהלים, והוא ביקש מהקב"ה שיהיה נחשב התהלים אצל הקב"ה כמו נגעים ואהלות!** 'נגעים' ו'אהלות' הן שתי המסכתות הכי קשות במשניות [אין על זה אפילו גמרא], 'נגעים' כוללים את כל הלכות צרעת, שהן הלכות מאד מורכבות, ו'אהלות' זה שמונה־עשרה פרקים העוסקים בעניין טומאת־מת וכו', הלכות מאד מורכות, ודוד המלך ביקש מהקב"ה, שיהיה חשוב ספר התהלים כמו שתי מסכתות אלו הקשות! **ואם דוד המלך ביקש, בוודאי הקב"ה קיבל את התפילה שלו...**

והנה אדם לומד מסכתות נגעים ואהלות, והוא אומר: 'אבל אני לא מבין'... **אבל לכל־הפחות אמרתי את המשניות, ואמנם אני ג"כ מנסה להבין, אבל אצל כל אחד זה כפי עניינו, והעיקר הוא: "כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"!**

מה קורה אצל רוב בני־אדם? בואו נהיה אמיתיים: מה קורה עם ילדים, בחורים בישיבה, וגם אברכים? הוא לא מבין מה שהוא לומד - הרי לא כל אחד מסוגל להבין, ובפרט בחור ישיבה שלא זכה להכניס את המוח כ"כ בלימוד, בפרט אם ג"כ עברו עליו משברים בחיים וירידות ונפילות וכו' והמוח שלו כבר מטושטש רח"ל - קשה לו מאד מאד, והוא היה רוצה להבין - אבל הוא לא מבין... הוא נכנס לשיעור של הראש־ישיבה, ובשבילו הראש־ישיבה מדבר 'סינית'... הוא לא מבין... ואז מה קורה? יש לו חלישות־הדעת - 'מה איתי, אני לא מסוגל ללמוד', והוא סוגר את הגמרא ובורח... 'זה לא בשבילי'... **חס ושלום! זו טעות גדולה! וכי התורה נִתְּנָה רק לחכמים, משכילים ומבינים?!...**

זה מפורש בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' יט), כשרבינו מדבר שם לגבי 'תמימות', רבינו מוכיח שם שבלתי־אפשרי שיש כזאת מצוה - לחקור ולהיות משכיל וכו', ודבר זה מביא ח"ו לכפירות רח"ל, ועמלק הטמא היה משכיל וכו', ורבינו מביא ראיה מהפסוק האחרון בספר קהלת: **"כִּי זֶה כָּל הָאָדָם"** - התורה נִתְּנָה לכל אדם! אם התורה היתה רק כדי להיות משכיל וחקרן וכו', הרי המציאות היא שזה לא שייך לכל אדם... אנחנו צריכים להיות מציאותיים! אמנם יש יחידים שיש להם הבנה עמוקה וכו', לא־כן אנחנו - אנשים פשוטים. אומר רבינו: **"כִּי זֶה כָּל הָאָדָם"** - זה סימן שהתורה נִתְּנָה בתמימות ופשיטות!

ולעניינינו: בדיבור וב**'שיחה'** - תגיד את התורה! הרי **'להגיד'** כולם יכולים... מזה אתה לא יכול להתחמק... אתה יודע לקרוא ב"ה? אז תגיד... **הלא גם הילד הקטן שמחנכים אותו לומר את הפסוק "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב" - לא מבין מה הוא אומר, אבל מחנכים אותו!** עכשיו עשו לו חלאקה, והוא ליקק דבש מהאותיות, והוא אומר אומר "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה" - וכי הוא יודע מה הוא אומר?... אולי את המילה **"תורה"** הוא מבין, אבל את ההמשך - **"צוה" "לנו" "משה" "מורשה" "קהלת" "יעקב"** - את זה הוא לא מבין... **אבל מתחילים לחנך אותו!**

אותו דבר אנחנו - **ילדים יותר מבוגרים...** אנחנו מתחילים ג"כ להגיד את המילים: **"מֵאֵימָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּעַרְבִין"**, ומתחילים **"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ"**, וכן את כל התנ"ך והמשניות והגמרא וכו' וכו', ועל־ידי־זה מקיימים **"כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"** - זה אפשר לכל אדם!

זו אות **מ'** שבאמצע מזמור קי"ט - 'תמניא אפי', אחר שהפסוק הראשון הוא **"אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ"**, האמצעי הוא **"מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי"** - זו השיחה

שלי כל היום!

אופן שני לפרש את הפסוק הזה הוא עפ"י המבואר לעיל, שעיקר השלימות היא שאדם יעשה **תפילות** מכל מה שהוא לומד, וזהו: "**מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ**" - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב כָּל כָּךְ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁלְּךָ, "**כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי**" - זוֹ הַשִּׂיחָה שֶׁלִּי כָּל הַיּוֹם! מלבד ה"**שיחה**" שלי בדברי התורה, אני עושה מזה בעצמו "**שיחה**" של תפילה - אני מתבודד ומדבר אליך! וזהו: "**כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי**" - כל היום אני מתפלל על זה - שאזכה לקיים את מה שאני לומד!

כשאדם לומד, אולי הוא לא מבין את כל הפרטים וכו', אבל בכלליות הוא מתפללים על מה שלומד, וכמו שאנחנו מתפללים בעת אמירת הקרבנות בתפילת שחרית - וכי אנחנו מבינים את כל הדברים שאומרים שם? לא ממש... אבל אומרים **'יה"ר כאילו הקרבתי עולה'** וכו' - כשהזכרנו את המשנה המדברת על אותו קרבן, אנחנו מתפללים שיהיה נחשב כאילו הקרבנו את אותו קרבן; וזה נקרא "**כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי**" - זו השיחה שלי כל היום!

והנה, אם כבר הזכרנו את הפסוקים שבאותיות **א'** ו**מ'** של מזמור קי"ט - מהו הסיום של 'תמניא אפי'? באות **ת'**, ואם־כן הבה ונאחד ביניהן ויצא יחדיו צירוף "**אמת**" כנ"ל - אותיות **א', מ', נ'**.

ולפני שנדבר מעניין הפסוק האחרון של מזמור קי"ט, נזכיר ונאמר שבסדר 'תיקון ליל שבועות' נדפס מזמור קי"ט **כולו**, כלומר: אמנם מכל ספר בתנ"ך מובא התחלתו וסופו, אבל ישנם קטעים מסוימים שהביאו את כולם[ג], כגון: בפרשת בראשית - את כל מעשה־בראשית, ובפרשת יתרו - כל עשרת־הדברות, וכן בפרשת ואתחנן - הדברות השניות, וכן מגילת רות כולה - כי נוהגין לקראה בחג השבועות, וכן בתהלים - את כל מזמור קי"ט, ולמה? עפ"י דברינו מובן מאד, כי ה'תמניא אפי' - מזמור קי"ט - הוא כלליות התורה, שזה

ג. הנה בעניין 'תיקון ליל שבועות', מוהרא"ש הקדוש עשה עמנו חסד, מה הכוונה? כי העניין שיש לרבים מניעות לומר את סדר התיקון, מחמת שהוא ארוך. ואף שבאמת הוא לא כ"כ ארוך, אבל צריכים זכות בשביל להגיד את ה'תיקון ליל שבועות'... ובאמת ענין התיקון מקובל כבר מהאר"י הקדוש ומהשל"ה הקדוש [השל"ה הקדוש מספר כאלה גילויים שזכו הצדיקים בצפת שישבו ואמרו את התיקון - איזה גילוי אלקות היה שם, יחד עם מרן ה'בית־יוסף' וכו']. אבל יש כאלה שרגילים כל השנה ללמוד בעיון ולהתפלפל, אז גם בליל שבועות לוקחים איזו 'סוגיא' ויושבים ומתפלפלים... - בסדר, שיהיה בריא... כל אחד הולך בדרך שלו, ואדם שהוא לא יודע מהי המעלה של אמירה וכו' - אז הוא רוצה בליל שבועות איזה עיון וכו'.

והנה מחמת שיש אריכות ב'תיקון' - כי מלבד הפסוקים יש שהוסיפו גם משניות - המשנה הראשונה והאחרונה שבכל מסכת, וגם על זה יש מקור [יש אומרים שיש לזה גם מקור בזוהר, אבל לא ניכנס לזה], ומחמת שהוסיפו כל מיני הוספות - זה נהיה כבר עבה, ואדם רואה את זה ומפטיר 'אין לי כוח'... ולכן מוהרא"ש עשה חסד ואמר: **תגיד את התיקון בקיצור - ההתחלה והסוף של כל כ"ד ספרי תנ"ך.**

סוד **כ"ב אותיות התורה שמונה פעמים** - שזה כולל את כל התורה, ולכן הכניסו את זה בתוך התיקון.

ועתה ניגש לדבר מ**סיום** מזמור קי"ט - אחר שהזכרנו את ההתחלה: "**אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**" - שעם זה מתחיל רבינו את הליקוטי־מוהר"ן, והזכרנו את האמצע - "**מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי**" - שאת זה יש הרבה בתוך הליקוטי־מוהר"ן, עתה נדבר **מהסיום** של מזמור קי"ט, שגם על זה יש תורה שלימה בליקוטי־מוהר"ן (חלק א', סימן רו), והסיום הוא עם הפסוק: "**תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי**" - ועל זה יש לנו את התורה הנפלאה של רבינו:

אומר רבינו: '**תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד**' סובב והולך על אדם שתעה קצת בדרכו כמו הַכֶּבֶשׂ... ואמנם הוא היה בתוך העדר עם הרועה - אלו הצדיקים - אבל מחמת הניסיונות שישנם הוא התחיל ללכת ותעה קצת בדרכו...

ומה קורה? אומר רבינו: אדם שמתחיל לתעות בדרך הוא חושב 'היה אני כבר חוזר'... אבל בין כך הוא תועה עוד ועוד ועוד עד שלא מוצא את הדרך חזרה...

משל לאדם שנכנס לתוך יער עב מאד, והוא חושב: 'אני כבר עושה פרסה וחוזר'... אבל בין כך הוא מסתבך כ"כ בתוך היער - ימין, שמאל, אחורה, קדימה - עד שהוא כבר לא יודע איפה הוא נמצא... ובפרט אם נעשה כבר לילה - הוא לא יודע מה לעשות עם עצמו...

וזה מה שקורה עם בן־אדם שמתחיל להחליק ולהתגלש, ובמיוחד עם הוא נתפס רחמנא ליצלן באיזו רשת טמאה של מכשיר טמא ח"ו, או חברים לא טהורים, רחמנא ליצלן, שסוחבים אותו עוד קצת ועוד קצת מדרך הישר, ובתחילה הוא אומר 'זה לא נורא... עוד אחזור בחזרה'... והנה הולך ותועה יותר ויותר, עד שכבר הוא לא יודע איך יוצאים מזה... הוא כ"כ הסתבך שהוא לא יודע איך יוצאים...

אומר רבינו: זה מה שדוד המלך אומר: '**תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד**' - תעיתי כמו אותו כֶּבֶשׂ שהיה עם הרועה בעדר, אבל נחשק לו פתאום לברוח מן העדר - אולי מחמת 'צָמָא' ואולי מחמת 'רָעָב' לברוח - והוא עזב את כל הכבשים והעיזים וברח לתוך איזה יער, ועכשיו הוא לבד...

אומר רבינו: **יש לו תקוה אחת! ומהי? לרועה יש חליל - וכמנהג הרועים, שמנגנים תדיר על חליל, ואחד מהכוונות שיש בזה - כדי שישמעו הכבשים את קול הניגון, ואזי אף אם התפרדו קצת מן העדר - יחזרו מיד מחמת קולות הניגון... וזו תקוותו האחרונה של הַכֶּבֶשׂ - אם הוא ישמע את חליל הרועה, ועל־ידי־זה יחזור...** אבל, אומר רבינו, לפעמים הוא הסתבך כ"כ עד שהוא כבר לא שומע את החליל...

מסביר רבינו: זה מה שמבקש דוד המלך:

'תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד' - אני תעיתי כמו שֶׂה שנאבד מהרועה, אבל **'בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ'** - 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּבַקֵּשׁ אוֹתִי! אָמְנָם נִקְלַעְתִּי לְמָקוֹם לֹא טוֹב, אֲבָל, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּבַקֵּשׁ אוֹתִי! תְּנַגֵּן, כְּבְיָכוֹל, עַל הֶחָלִיל וְתִקְרָא לִי! כִּי אֲנִי עֲדַיִן זוֹכֵר מַשֶּׁהוּ... לִפְנֵי שֶׁאֶשְׁכַּח אֶת הַקּוֹל - **'כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי'** - אֲנִי עֲדַיִן לֹא שָׁכַחְתִּי אֶת הַקּוֹל! אָמְנָם שָׁכַחְתִּי הַרְבֵּה לְצַעֲרִי, אֲבָל עֲדַיִן נִשְׁאַר מַשֶּׁהוּ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּקְרָא לִי, וּמִיָּד כְּשֶׁאֶשְׁמַע אֶת הַקּוֹל שֶׁלְּךָ אֲנִי אָרוּץ! **"מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה"** - תִּקְרָא לִי וַאֲנִי כְּבָר מַגִּיעַ! כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁלְּהֵיכָן שֶׁנִּקְלַעְתִּי וּלְאֵיפֹה שֶׁהִגַּעְתִּי זֶה לֹא 'תַּכְלִית'... אָנָּא, **'בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ'**!

רק אדם צריך להיות חכם ולא לתת לטומאה לסחוב אותו עד שכבר יהיה מאוחר... כי אם סוחבים בן־אדם, עליו לשמור שלא יגיע חלילה וחס למצב של (משלי ב, יט) **"כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן"**, רחמנא ליצלן... ואכן בעצם אין דבר כזה, כי כל זמן שאדם חי אפשר לו לתקן, אבל לפעמים זה קשה מאד... אם אדם נסחב ח"ו למקום מאד מאד ירוד - זה לא כ"כ פשוט... אבל אדם צריך לדעת שאין שום יאוש בעולם כלל, ובפרט **'כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי'** - אני עוד זוכר משהו! וכמו שמפרש רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רפה) את הפסוק (משלי לא, יח) **"טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ"** - אדם שֶׁטָּעַם פעם את הַטַּעַם של הצדיק, אזי אפילו שהלך ושכח - נשאר לו איזה טעם טוב... הוא זוכר משהו... וממילא כשהוא רק ישמע שיש צדיק כזה ורבי כזה - הוא ירוץ כבר...

והנה רבינו אומר שם (תורה ר"ו הנ"ל) משהו מאד מעניין, שזה ג"כ התחזקות נפלאה מאד: כשאדם יודע אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ואפשר לו תמיד לשוב בתשובה, ולהפוך את הכל ממש - להפוך את תכלית הירידה לתכלית העליה, **אם אדם הוא לא מתייאש, והוא חזק באמרו 'אני אחזור בתשובה' - הוא יזכה לראות שאכן הכל יתהפך לו!**

אומר רבינו: **לפעמים בן־אדם מסתבך כ"כ בסיבוכיו - וכהמשל הנ"ל שהוא בתוך יער עב, והלך תועה בדרכו, ומי יודע כמה זמן יחזיק מעמד, מחפשים אותו ולא מוצאים אותו, ואין יודע דרך לצאת משם... אומר רבינו: לפעמים מרוב הבלבולים והסיבובים שלו, הוא ממש נמצא על־יד הפתח שדרכו הוא נכנס אל היער, אבל הוא כ"כ מבולבל שהוא לא רואה את זה... הוא כ"כ הסתבך בסיבובים שונים, עד שאחר שהוא היה כבר בכל המקומות כולם, והסתובב אנה ואנה, והנה הוא נמצא עכשיו ממש על־יד הפתח, אבל הוא לא רואה את הפתח... הוא נמצא בתוך היער - בתוך כל האילנות והשיחים וכו', והוא בתוך הד' אמות לצאת משם - אבל בגלל שהוא כ"כ מיואש הוא לא רואה את הפתח לצאת, ואזי הוא יכול ח"ו להישאר שם...**

מה רבינו מגלה פה? **זה כל העניין של תשובה:** אדם צריך לדעת, שאפילו אם באמת הוא הסתבך היכן שהסתבך וכו',

אף־פעם לא מאוחר! ואפשר לו תמיד להתחיל מחדש ממש! אפילו שאתה כבר בן עשרים, שלושים, ארבעים, חמישים - לא משנה בן כמה אתה... וכבר התייאשת מזמן, ואתה לא יודע מה יהיה איתך וכו' - אדם הסתבך הרבה שנים והוא פוסל את עצמו כבר... עליך לדעת שיכול להיות שאתה נמצא ממש על־יד הפתח של הקדושה, ואם תחליט בעצמך: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זֶהוּ זֶה! אֲמְנָם הָיָה מַה שֶּׁהָיָה, אֲבָל עַכְשָׁו אֲנִי עוֹשֶׂה 'פַּרְסָה' וְחוֹזֵר בַּחֲזָרָה!'**... ולעשות 'פרסה' ולחזור - זה לא ללכת קילומטרים שלמים... **אתה ממש פה על־יד הפתח!**[ד] ואמנם אינך רואה זאת כי התקיים אצלך **"תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד"**, וא"כ מה עליך לעשות? להתחזק באמונה ולבקש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ לִי תַּקָּנָה! אֶפְשָׁר לִי לַחֲזוֹר! אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁמְּגָרְשִׁים אוֹתִי וּמְיַאֲשִׁים אוֹתִי!'.**

כשאדם יודע את זה, והוא חזק בזה, פתאום הקב"ה יתן, כביכול, קול של צפצוף - הוא ינגן לו על החליל, ויראה שהוא ממש סמוך אל הפתח... **זו התחזקות עצומה!**

וזהו סיום מזמור קי"ט - 'תמניא אפי', שמתחיל עם הפסוק **"אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ"**, ובאמצעו הפסוק **"מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ"**, והנה אדם יגיד 'אבל אני כבר פספסתי את הרכבת'... על זה בא הסיום: **"תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד"** - אמנם תעיתי כמו שֶׂה שנאבד, אבל: **"בַּקֵּשׁ עַבְדְּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי"** - 'תְּבַקֵּשׁ אוֹתִי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!'...

ואת זה מבקשים גם מהצדיק - **'תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ'**, כי רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' קפח) שכל הָאֲבֵדוֹת שאדם מאבד נמצאות אצל הצדיק; כי אדם ע"י הדברים הלא־טובים שעושה - הוא מאבד את קדושתו, וכמ"ש (תהלים קיב, י) "תַּאֲוַת רְשָׁעִים **תֹּאבֵד**"; וזהו: "תָּעִיתִי כְּשֶׂה **אֹבֵד**" - שהוא **אִבֵּד** את הכל, ומהי העצה? אומר רבינו שם: אם יש לאדם שֵׂכֶל, הוא מתקרב להצדיק, ותחילה יבחן אותו הצדיק האם הוא רציני, כי יש אדם שהוא סתם מגיע... הצדיק בוחן האם הוא מגיע מתוך התקרבות אמיתי - **אני מבין היטב שאני צריך ישועה!** לא שהוא אומר "שהצדיק בעצמו יקרב אותי"... **אתה רציני? בוא ונראה אותך! ממה אתה מפחד?... אם אתה רציני, אז בוא ותשמע - יש דברי תורה, יש דיבורי התחזקות - בוא ותצטרף ותראה שיקרבו אותך... אל תיכנס "מהפתח האחורי"... תבוא, תתקרב, תקבל, ואז תראה שמקרבים אותך...**

נשוב לדברי רבינו: כל הָאֲבֵדוֹת נמצאות אצל הצדיק, והצדיק בעצמו זכה למצוא את כל אבדותיו שלו, ועתה כל חיותו ושמחתו היא למצוא את הָאֲבֵדוֹת של בני אדם, כי הוא מכיר היטב מה עובר על בני

ד. דבר זה קורה גם בגשמיות, שבן־אדם נוסע לאיזה מקום, והוא לא יודע היכן בדיוק המיקום אף שהוא נמצא ממש בסמיכות אליו, ואם יש לו 'ווייז' - הוא רואה שהנה הוא ממש ליד... אבל אצל האדם הזה - ה'ווייז' לא עובד לו, אין שם ביער קליטה... והוא לא יודע שהוא נמצא ממש סמוך אל הפתח, ועל־כן עצתו היא אמונה ותפילה.

אדם... **הצדיק יודע היטב מה עובר על בני אדם, ולכן הוא דן את הבריות לכף־זכות, ולא מקטרג עליהם, הוא יודע: 'האדם הזה הסתבך כך וכך' - כל אחד כפי עניינו, הוא יודע את זה! ואזי הוא מחכה: 'הלוואי היית מגיע והייתי מחזיר לך את אבדותיך... אני יודע שאיבדת, אני יודע שאתה כָּבֶשׁ שמסתובב בלי כלום - אבוד בתוך היער, אבל תבוא! אם היית מגיע, הייתי היה מדריך אותך ומורה לך איך לצאת מכל זה, אבל תבוא!'...**

וזה מה שדוד המלך אומר: "**בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ**" - שאומרים את זה, כביכול, להקב"ה, ולפי דברינו זה גם רמז להצדיק: "בַּקֵּשׁ **עַבְדֶּךָ**" - מבקשים את הצדיקים שנקראים **עבדים להקב"ה** [וכמ"ש (דברים לד, ה) "מֹשֶׁה עֶבֶד ה'", "יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן עֶבֶד ה'" (יהושע כד, כט) - הצדיקים הם עבדי ה'!], וזהו: "**בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ**" - אני מבקש את הצדיק שיקרב אותי! "**כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי**" - עדיין לא שכחתי את הקול, ואני רק מחכה שיתנו לי איזו הדרכה איך לחזור בחזרה...

והתחלנו את כל השיחה מהפירוש המתוק שפירש הילד עם **הרה"ק מסאטמאר זי"ע** על הפסוק "**וּשְׁנֵיִם יְסָעוּ**" - **'אוּן דִי יָאִרְן פָּאִרְן'** ['**הַשָּׁנִים נוֹסְעִים**'], שזה מה שהצדיקים מלמדים אותנו - שהשנים נוסעים, ומה עושים? **תמצא את הדגל שלך! תמצא את המקום שלך!** כל אחד נמצא על מקומו - "**אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם**"; רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' לד) שיש לכל אחד נקודה שאין בשני - **לכל אחד יש נקודה מיוחדת שלו!** וזו כל החכמה - לא להסתכל על ההוא וההוא, תשכח מזה! **לך יש נקודה השייכת רק אליך!**

ורבינו מזכיר שם את דברי הגמרא (תענית כא:) בעניין אבא אומנא ואביי ורבא, שאבא אומנא היה שומע שלום ממתיבתא דרקיעא **כל יום**, ואביי ורבא היו שומעים רק בערב שבת או בערב יו"כ, והלימוד היוצא מזה שלכל אחד יש את הַמְיֻחָדוּת **שלו** השייכת **אליו**, ואמנם אביי ורבא הם שני אמוראים צדיקים, **אבל לך אבא אומנא יש נקודות שגם אביי ורבא לא יכולים לעשות!** ולכן זכה לקבל שלום ממתיבתא דרקיעא כל יום: **'שלום עליך אבא אומנא'!** הוא רופא שפותח כל יום את משרדו, והנה הוא שומע שלום מן השמים...

ומהי הַמְיֻחָדוּת שהיתה לו לאבא אומנא? מספרת הגמרא שכשהיה עוסק ברפואה - 'הקזת דם' - היה עושה את הכל בנאמנות, בחסד ובצניעות; היו מגיעים אליו גם גברים וגם נשים, ועשה את כל עבודתו בצניעות, והכל עם צדקה וחסד, ואם לו היה למישהו כסף לשלם לו היה אומר לו 'שים בקופה כמה שיש לך'... וגם היה מכין בחדר הסמוך אוכל בשביל אלו שמקיזים דם [זו היתה רפואה מאד מצויה בזמנם, ואדם היה נחלש מזה, וכבר היה מוכן בשבילו חדר עם אוכל...]; **זה רופא נאמן! זה רופא שהוא לא נכלל בדברי חכמינו הקדושים: "טוב שברופאים לגהינום"... והוא זכה לקבל בכל יום שלום ממתיבתא דרקיעא!**

והנה, אביי ורבא - שהיו שומעים רק פעם בשבוע או פעם בשנה - התוודע להם שאבא אומנא שומע בכל יום; צדיקים שיודעים מה קורה אצל אבא אומנא - יכולים להבין מי הצדיקים האלו... אך אומרת הגמרא: **'חלשא דעתיה'** - היה להם חלישות הדעת למה הוא זוכה ואנחנו לא זוכים... ואכן, אלו דברים דקים מאד - וכי אביי ורבא מקנאים באיזה רופא?... **אבל העיקר הוא הלימוד שרבינו מוציא מזה, שהגמרא אומרת: 'לא מצית למיעבד כעובדיה דאבא אומנא' - יש לו חשיבות מיוחדת עליכם, ומהי? כי אתם יושבים כל היום בביהמ"ד ועוסקים בתורה [כל הש"ס מלא עם "הוויות דאביי ורבא"], ומה אתם מדמים עצמכם אליו?... הוא רופא, יש לו כל היום קליינטים - מגיעים אליו כל היום לקוחות, והוא צריך לטפל בכולם - גברים, נשים, ילדים, הוא מנהל את כל ה'מרפאה' לבד... והוא עושה את הכל בשמחה, בצניעות, בחסד ובצדקה, נמצא שיש לו מְיֻחָדוּת שאין בכם...**

והלימוד היוצא מזה, שאדם כזה שנמצא בתוך גשמיות העוה"ז, הוא צריך המון חיזוק שיישאר חזק בעבודתו; אם היה מחכה רק לערב יו"כ ורק אז ישמע "אבא אומנא אתה צדיק; מחלו לך על הכל"... איך הוא היה מחזיק מעמד כל השנה?... ואפילו אם היה שומע בערב שבת [כמו אביי], אבל מה היה ביום ראשון, שני, שלישי? רופא עם כ"כ הרבה תורים... הוא צריך כל יום לשמוע שלום ממתיבתא דרקיעא!

ודבר זה שייך לכל אחד ואחד מאיתנו, שאנחנו צריכים להתחזק כל יום מחדש; **כפי כל הבלבולים וכל הדברים שעוברים עלינו, אדם צריך להתחזק בכל יום!** הנה פה יש לו בעיה עם עצמו, עם השלום בית, עם הילדים, וצריכים המון התחזקות, **ואם אדם היה מיישב קצת את עצמו, והיה הולך כל יום להתבודד קצת עם הקב"ה - היה זוכה לשמוע את הקול הזה קורא לו בקול גדול...**

וכמו שאמר הבעש"ט הקדוש על דברי המשנה (אבות ו, ב): **'בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת־קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת, אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה'**; שואל הבעש"ט: מי שומע את הבת־קול הזאת? בשביל מי הבת־קול יוצאת אם לא שומעים אותה?... אומר הבעש"ט הקדוש: **כשאדם מקבל במשך היום איזה הרהור תשובה - הוא הלך להתבודד באיזה מקום פנוי, ודיבר כמה דקות להקב"ה - שזה נקרא 'הרהור תשובה', אז עכשיו הוא שמע את הבת־קול!**

הלכת לאיזה מקום - מרתף, שדה, חדר, -והתחלת לדבר להקב"ה, ומה קרה לך? הנשמה שלך עכשיו שמעה את הבת־קול שמכרזת ואומרת **"אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת"** - 'מה יהיה איתך?!'... **לזה זכית בזכות ההתבודדות, כי 'אע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי' - אדם הוא לא כ"כ 'בעל־נפש' שישמע כל דבר שנשמתו שומעת, אבל הנשמה כן שומעת את ההתעוררות הזו...**

אז ברחת לאיזה מקום להתבודדות, וזכית לשמוע את הבת־קול הזאת, וזה

החיזוק שלך שעל־ידו אתה יכול להמשיך בעבודה שלך; הנה אתה רופא - יש לך משרד שבו אתה עובד, או שאתה מפיץ אור רבינו - זאת לא עבודה קלה... אדם הולך להפיץ, והוא מתייגע - כמה בלבולים יש לו, הוא צריך לעמוד על הרחוב ולהפיץ... **אבל הוא שומע כמו אבא אומנא - "יענק'ל, משה, תמשיך! תפיץ לעוד אחד - עוד יהודי ועוד יהודי!" - וזה מה שנותן לו את הכח...**

ועל־כן לאביי היה מספיק לשמוע רק בערב־שבת, כי ישב בביהמ"ד על התורה ועל העבודה, וכן לרבא היה מספיק פעם אחת בשנה, **כי לכל אחד יש את הנקודה הפרטית שלו!**

וזה הלימוד של פרשת השבוע - שסופרים את בני־ישראל, **כל אחד ואחד מקבל מספר!** אצל העולם רגילים להגיד בזלזול: "אני 'עוד מספר'"... לפעמים אדם מגיע למקום שיש תור ארוך של אנשים, אז נותנים לו מספר - **'אתה מספר 43'...** - הגעת עכשיו וזה המספר שלך... אז אדם אומר: 'בסדר, אני "עוד מספר" פה'... הוא מסתכל בשעון ועוד מעט ייסגר המקום ועדיין יש עוד 10 מספרים לפניו, ומסתמא כבר לא יקבלו אותו בכלל באותו יום... **לא־כן בתורה הקדושה כשאתה מקבל מספר אתה מקבל אות בתורה!** כי יש שישים ריבוא אותיות בתורה, ויש שישים ריבוא נשמות בישראל, ואתה אות בתורה! אתה אות בתורה הקדושה! זה לא סתם **"עוד מספר"**, אלא **"מספר קדוש"**! וכדברי הפסוק (הושע ב, א) **"וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם"**, ואומר רבינו על הפסוק הזה (ליקו"מ ח"ב סי' ל): **'מִסְפַּר'** אותיות **'מְסֻפָּר'** - זה המספר שלך!

אז אל תגיד "אני לא שווה כלום"... **אם אתה אומר ככה, אתה יודע מה עשית? פסלת את הספר־תורה! מחקת אות מהתורה!** אולי אתה האות **י'** - ממש קטן [לפי ההלכה, האות י' יכולה להיות אפילו טיפה של דיו], ואתה חושב 'מי כבר צריך אותי'... אתה אומר 'איזה **י**'הודי אני'... **נמצא שמחקת את האות י', ואז אפילו אם שילמת על הספר־תורה 200,000 שקל או דולר, והספר־תורה מהודר וכתוב באותיות יפות עם כוונות ויחודים... אבל אם נמחקה אות י' אחת - לא שווה כלום!** זהו הלימוד של פרשת השבוע: **אתה מִסְפָּר! אתה "מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"!**

ועל־כן **פרשת במדבר** היא לפני **קבלת התורה** - סופרים כל יהודי! מגלים לך: **אַתָּה מִסְפָּר בַּתּוֹרָה! יֵשׁ לְךָ חֶשְׁבּוּת! אַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַף־אֶחָד וְאַל תִּתְיַחֵס לְאַף־אֶחָד - תִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ וְתִרְאֶה אֵיךְ מִן הַשָּׁמַיִם רוֹצִים אוֹתְךָ וְקוֹרְאִים לְךָ - אַתָּה רוֹפֵא? קוֹרְאִים לְךָ! תָּבוֹא!**

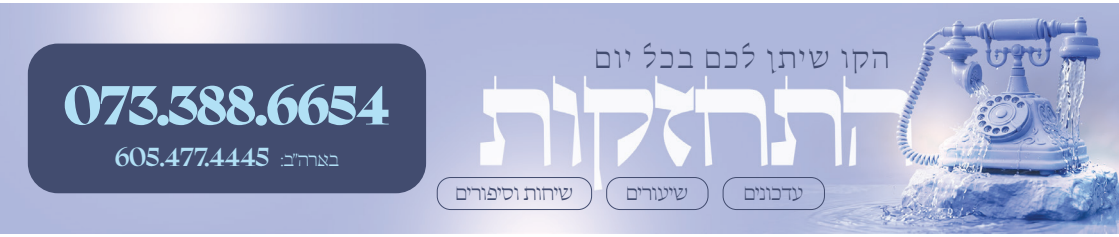
ואם ישאל האדם: 'אבל איפה אני? אני צריך מקום... אני שומע שאני מִסְפָּר, אבל יש עוד שישים ריבוא אותיות, איפה תשימו אותי?'... על זה יש את החלק השני של הפרשה - ענין ה'דגלים', שיש מקום לכל אחד! יש את החבריא שלך - את המקום שלך, ותתחבר עם עוד יהודים

ותחיה את עצמך! אם אתה 'מחנה יהודה', 'מחנה ראובן' או 'מחנה דן' - איזה מחנה שאתה רוצה, אבל תהיה באחדות עם כולם! **הדגלים מאחדים את עם־ישראל - שאדם יודע 'אני לא לבד!'**, ואמנם ישנם עוד 600,000 אנשים, **אבל לכל אחד יש את הדגל שלו, וכולם יחדיו תחת דגל אחד - זה הצדיק!**

כשאדם יודע את זה, הוא יכול להתחיל לנסוע... ולאן? הוא נוסע לקראת **"וּשְׁנֵיִם יִסָּעוּ"** - מציית ללימודי הצדיק, והוא נוסע לקראת קבלת התורה, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רסו) על הפסוק (בראשית לג, יז) **"וְ'יַ'עֲקֹב נָ'סַע סֻ'כֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - ראשי־תיבות **'סִיוָן'**, וזה מתקיים עכשיו - שמתחילים לנסוע, ולאיפה לנסוע? לנסוע לצדיקים! לנסוע לתורה הקדושה! וכמו שאמר אותו ילד להרה"ק מסאטמאר זי"ע: **"וּשְׁנֵיִם יִסָּעוּ" - 'אוּן דִי יָאֹרְן פָּארְן'...**

'הַשָּׁנִים נוֹסְעִים'... ויש לומר שגם **"שְׁנֵיִים"** הוא לשון של **"שינון"** ולימוד [וכמו שפותח הפרק האחרון של מסכת אבות (הפרק של השבוע - אלו שלומדים פרקי אבות בימים אלה): **'שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה'**], וזהו **"וּשְׁנֵיִם יִסָּעוּ"** - צריכים לנסוע לתורה הקדושה, לנסוע אל ה**'בית'** - ללמוד כל יום **בי"ת**, שזו סגולה לשלום־בית - ללמוד בתוך הבית!

הקב"ה יעזור לנו - הנה מגיע שבת־קודש שהיא ערב ראש־חודש **['מחר חודש']** - שנזכה להגיע לחודש סיון ולקבל את קדושתו, להפיץ ולזכות את עם־ישראל עם הקונטרסים של חודש סיון, ונזכה בעזרת השם יתברך לקבל את התורה בחג השבועות - שזה ענין של ראש השנה, שיהיה לנו חיים טובים ומאושרים בדביקות התורה ודביקות הצדיקים, ובקרוב יבוא משיח צדקנו ויהיה הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com

שידור השיעור השבועי מתקיים מדי שבוע:

בני ברק
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' יהודה נחשוני 32
ביום ב' בשעה 21:30

נתיבות
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' הפלמ"ח 9
ביום ה' בשעה 21:00

בית אל
ישיבת תפארת בניהו
- היכל הקודש
ביום ה' בשעה 21:00